

29.

MISKOLCI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG 4.

Az ügy száma: M V. 27-667/2018.

Érkezett: **2020 JAN. 13**

Pld.: Meil.: db

Érk. módja: postán / gyűjtőládába / személyesen / e-mailen / faxon / hivatali kézbesítéssel / hivatali kapun / aláírás:

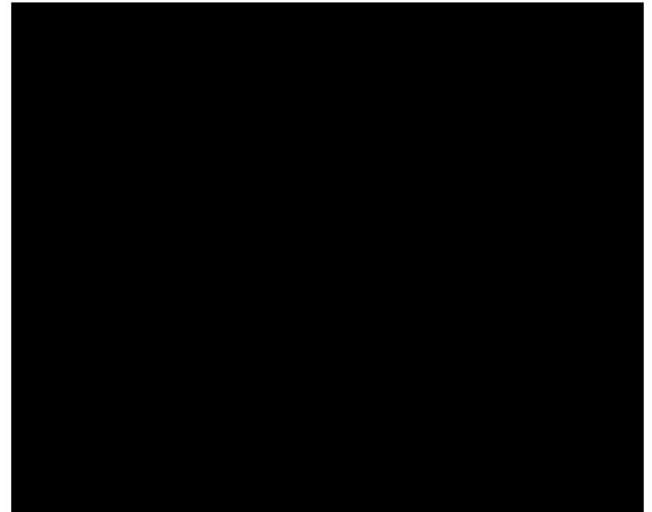
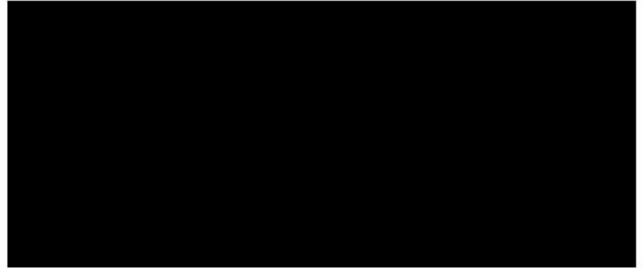
Alkotmánybíróság részére

Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi
Bíróság útján3525 Miskolc, Fazekas utca 2.**ZÁRADÉK**

Az irat elektronikus irat papír alapú másolata.

Miskolc, 20.....

2020 JAN. 13

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGÜgyszám: **IV/ 0 0 1 1 7 - 0 / 2020**Érkezett: **2020 JAN 21.**

Példány:

2

Kezelőiroda:

Melléklet:

36

db

lu'

a Kúria Kfv.IV.35.283/2019/5. számú ítélete
alaptörvény-ellenessége megállapítására és
megsemmisítésére.

dr. Molnár Angelika egyéni ügyvéd

Alkotmánybíróság részére
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján
3525 Miskolc, Fazekas u. 2.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Magyarország Alaptörvényének 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő:

Elsősorban kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. §-a alapján állapítsa meg a Kúriának a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.667/2018/21. számú ítéletét hatályában fenntartó, Kfv.IV.35.283/2019/5. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel az alábbiakban kifejtettek szerint sérti az Alaptörvény rendelkezéseit, az Alaptörvényben biztosított jogokat. A Pp. 427. § (2) bekezdés c) pontja alapján kérjük, hogy az ítélet megsemmisítése esetén az alkotmányjogi panasz orvoslása érdekében elsősorban a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani szíveskedjenek, vagy másodsorban a felülvizsgálati eljárásban új határozat hozatalát elrendelni szíveskedjenek.

A kérelem indokolásaként és az indítványozó közvetlen érintettségének alátámasztására az alábbiakat adjuk elő:

I.) Tényállás ismertetése/pertörténet/jogorvoslati lehetőségek kimerítése:

Az indítványozó, mint intézményfenntartó a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet 37/C. § (1) bekezdése alapján 2015.01.29. napján 2015. évre vonatkozóan köznevelési célú támogatásokra való jogosultság megállapítása tárgyában támogatási kérelmet nyújtott be a Magyar Államkincstár területileg illetékes megyei igazgatóságához.

A NAV Észak-Magyarországi Bűnügyi Igazgatósága a támogatási kérelmet elbíráló szervezet 2015 januárjában azzal kereste meg, hogy a fenntartó működésével kapcsolatban nyomozást folytatnak a művészetoktatási intézmény igazgatója, [REDACTED] len.

Az Igazgatóság fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható 10.691/4/2015. sz. végzésével a 2015. évi költségvetési támogatás megállapításáig a támogatás folyósítását felfüggesztette.

Az indítványozó a végzés ellen fellebbezést terjesztett elő. A másodfokon eljáró hatóság a fenntartót nyilatkozattételre hívta fel tekintettel, hogy 2015. január 29. napján mely személy rendelkezett az intézményben igazgatói megbízással, majd belföldi jogsegély keretében a Miskolci Járási Ügyészségtől kért tájékoztatást. A Miskolci Járási Ügyészség átiratban arról tájékoztatta az Igazgatóságot, hogy [REDAKT] érintően folyik nyomozás, melynek határideje meghosszabbításra került. Ezt követően, tekintettel arra, hogy az Igazgatóság értelmezése szerint a [REDAKT] ellen folyó nyomozás a támogatásra való jogosultságot kizárta, a Magyar Államkincstár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatósága a 10.691/20/2015. sz. határozatában az indítványozó támogatási kérelmét elutasította, és egyben megállapította, hogy 4.205.975. Ft összegű, 2015 január hónapra folyósított támogatási előleg visszafizetésére köteles.

Az indítványozó a döntés ellen fellebbezést terjesztett elő, melyben előadta, hogy a [REDAKT] szemben folyamatban lévő nyomozás nem ad alapot a fenntartó támogatási kérelmének elutasítására. A fellebbezés a másodfokú szerv 49374-1/2015/KOIR számú határozatával elutasításra került, ezért az indítványozó a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordult.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó keresetének 2016. május 10-én kelt 11.K.27.154/2016/9. sz. ítéletével helyt adott. Az ítélet indokolása szerint a 2015. január 29. napján benyújtott támogatási kérelem elbírálása körében az akkor hatályos rendelkezések voltak irányadók, és a 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet 37/C. § (7) bekezdés cb) alpontban megfogalmazott feltételnek való megfelelést a fenntartó arra vonatkozó nyilatkozattal, hogy az intézmény működésével összefüggésben, vagy a költségvetési támogatás jogosulatlan igénybevételével összefüggésben büntetőeljárás nem folyik ellene és a kérelem benyújtását megelőző öt évben ilyen eljárásban nem marasztalták el, a valóságnak megfelelően igazolta. A Bíróság megállapítása szerint a [REDAKT] ellen folyamatban volt nyomozás – tekintettel arra, hogy [REDAKT] nem minősült sem fenntartónak, sem a fenntartó vezető tisztségviselőjének – nem zárta ki jogszerűen a fenntartó támogatásra való jogosultságát.

A fentiekre tekintettel a Bíróság 2016. május 10-én kelt ítéletével az Igazgatóság határozatát hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte, az alábbiak szerint:

„A megismételt eljárás során alperesi hatóságnak a felperes által 2015. január hó 19. napján benyújtott 2015. évre vonatkozó köznevelési célú támogatásra való jogosultság iránti kérelmét akként kell elbírálnia, hogy a felperes képviselője által csatolt nyilatkozat a rendelet 37/C. § (7) bekezdés c) pont cb) alpontjában foglaltaknak megfelel, ezért a kérelmet érdemben el kell bírálnia.”

Az Igazgatóság az új eljárásra kötelezés alapján 2017. május 17-én indított eljárást (BOR-AHI/467-4/2017.), melynek keretében ugyanazon a napon a Rendelet 37/D. § (3) bekezdés a) és c) pontjaira, valamint az Áht. 50/A. §, és az Ávr. 84. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozással, a Ket. 51. § (2) bekezdése alapján a fenntartót nyilatkozattételre hívta fel azzal, hogy amennyiben nem csatolja bankszámlaszereződéseinek másolatát, illetve a támogatást folyósító Igazgatóság bankszámlaszámának megváltozása miatt új felhatalmazó nyilatkozatot, az eljárást a Ket. 31. § (2) bekezdése alapján megszünteti (BOR-ÁHI/467-5/2017.).

Mindkét hivatalos irat kétszer került kipostázásra, az alábbiak szerint:

BOR-AHI/467-4/2017.

1. postázás 2017.05.18.

RL 3550 007 084 405 6; vissza: 2017.05.25. (kézbesíthetlenség oka: címzett ismeretlen)

2. postázás 2017.06.09.

RL 3550 007 086 906 6; vissza: 2017.06.13. (kézbesíthetlenség oka: címzett ismeretlen)

BOR-AHI/467-5/2017.

1. postázás 2017.05.18.

RL 3550 007 084 404 3; vissza: 2017.05.25. (kézbesíthetlenség oka: címzett ismeretlen)

2. postázás 2017.06.09.

RL 3550 007 086 907 9; vissza: 2017.06.13. (kézbesíthetatlenség oka: címzett ismeretlen)

A hatóság az eljárás megindításáról szóló értesítés első postai kézbesítéséhez kapcsolódóan tudakozványt indított, mely tudakozvány alapján az alábbi jelentős tényekről szerzett tudomást:

Az RL 3550 007 084 405 6 azonosító szám alatti hivatalos irat kapcsán a tudakozvány egyértelműen igazolta, hogy a postai szolgáltató nem kísérelte meg a kézbesítést a címhelyen, ugyanis a 2017.05.18-án feladott hivatalos irat 2017.05.19-én került a Miskolc 1-es postára, majd onnan „más postán bérlő ügyfelek küldeményeinek indítása” megjelöléssel 2017.05.22-én a Miskolc 9-es postára, ahonnan postafiók megszűnése miatt „utánküldés” megjelöléssel továbbították a balatonakali postára, ahová 2017.05.24-én érkezett meg, hogy ugyanezen a napon, „tévírányított” megjelöléssel visszaküldjék a Miskolc 9-es postára, majd onnan (a boríték tanúsága szerint megszűnt postafiókról) másnap „címzett ismeretlen” jelöléssel, vissza a feladónak rendeltetéssel a posta miskolci logisztikai üzemébe. A tudakozvány alapján álláspontunk szerint az állapítható meg, hogy a kézbesítést meg sem kísérelték, illetve nem is őrizte a küldeményt egyik posta sem, hanem az a Miskolc 1-es posta kiindulóponttal, Balatonakalit érintve tett egy kört az érintett posták között.

Az indítványozó tehát a fenti hivatalos iratokat nem kapta meg, azok „címzett ismeretlen” jelzéssel visszaküldésre kerültek a hatóságnak, így - tudomásszerzés hiányában - nyilatkozatot sem tett, melyre tekintettel a hatóság BOR-ÁHI/467-7/2017. sz. végzésével az eljárást megszüntette a Rendelet 37/D. § (3) bekezdés a) és c) pontjaira, valamint az Áht. 50/A. §, és az Ávr. 84. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozással.

Az eljárást megszüntető végzés egyszer került kipostázásra, mely kapcsán a kézbesítési vélelem 2017. július 19. napja, míg a jogerő 2017. augusztus 04. napja, az alábbiak szerint:

BOR-AHI/467-7/2017.

postázás: 2017.07.07. (kézbesíthetatlenség oka: címzett ismeretlen)

RL 3550 007 325 530 3; vissza: 2017.07.12. (kézbesíthetatlenség oka: címzett ismeretlen)

Ezt követően a hatóság, külön eljárás lefolytatása nélkül BOR-AHI/467-8/2017. számú határozatával az indítványozónak a 2015. január hónapban folyósított előleg kapcsán 4.117.962. Ft 8 napon belüli visszafizetését írta elő, késedelem esetén a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi pótlék előírásával.

A visszafizetésre kötelező határozat (ugyanazon a számon) kétszer került kiadmányozásra és kétszer került kipostázásra, az alábbiak szerint:

BOR-AHI/467-8/2017. - első kiadmány kelt: 2017.08.25.; második kiadmány kelt: 2017.09.12.

1. kiadmány kipostázva 2017.08.26.

RL 3550 007 331 210 1; vissza: 2017.08.29. (kézbesíthetatlenség oka: bejelentve: megszűnt Pf.)

2. kiadmány kipostázva 2017.09.12.

RL 3550 007 333 546 3; vissza: 2017.09.14. (kézbesíthetatlenség oka: címzett ismeretlen)

A kézbesítési vélelem beállta 2017.09.21. napja, jogerő: 2017.10.07.

Ezt követően a hatóság **BOR-AHI/2-225/2017.** szám alatt értesítést küldött a visszafizetésre kötelező határozat kapcsán a tartozás adók módjára történő behajtásáról – kelt: 2017.10.27

postázva 2017.10.30.

RL 3550 007 339 158 4; vissza: 2017.11.03 (kézbesíthetatlenség oka: címzett ismeretlen)

A hatóság által a fentiek szerint az új eljárással kapcsolatban az indítványozó részére egyetlen hivatalos irat sem került kézbesítésre, a támogatási előleg visszafizetésére kötelező határozat első kiadmánya kivételével (melynek esetében a kézbesíthetatlenség oka: bejelentve: megszűnt Pf.), valamennyi hivatalos irat „címzett ismeretlen” jelzéssel érkezett vissza a hatósághoz, mely vonatkozásban a körülmények nyilvánvalóan a postai szolgáltató szabálytalan eljárására utaltak, az alábbiak szerint:

Valamennyi, a hatósághoz visszaérkezett hivatalos irat borítékján látható volt, hogy a hatóság általi címzést (3530 Miskolc, Papszer út 16. fsz./4.) a postai feldolgozás során áthúzták, és a hivatalos iratokat postafiókra irányították, megállapították, hogy a postafiók megszűnt, és a címzett utánküldést nem kért, majd - lényegében kézbesítési kísérlet nélkül - küldték vissza azokat a hatóságnak.

Az indítványozó a kézbesítés körülményeinek felderítése érdekében megkereste a postai szolgáltatót, azonban 2018.04.20. napján érkezett tájékoztatásban azt a választ kapta, hogy a postai szolgáltatások általános szerződési feltételei szerint kizárólag a hat hónaponál nem régebben történt „események” kapcsán van lehetőség információszolgáltatási igénnyel, illetve panasszal fellépni. Ebből adódóan a postai szolgáltató a szabálytalan kézbesítést kizárólag az RL35500073391584 azonosítószámú küldeménnyel (BOR-AHI/2-225/2017 szám alatt értesítés a tartozás adók módjára történő behajtásáról) kapcsolatban ismerte el. Tekintettel azonban arra, hogy valamennyi küldemény esetében azonosak voltak a körülmények (a hatóság általi címzést a postai feldolgozás során áthúzták, és a hivatalos iratot postafiókra irányították, megállapították, hogy a postafiók megszűnt, és a címzett utánküldést nem kért), a szabálytalanság minden kétséget kizáróan valamennyi küldeményt érintette.

Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján tehát a hatóság eljárás megindításáról szóló értesítése, nyilatkozattételi felhívása, eljárást megszüntető végzése, és határozata, valamint értesítése nem került kézbesítésre az indítványozó részére, illetve a hivatalos iratok, köztük a fizetési kötelezettséget megállapító határozat kézbesítésére még csak kísérlet sem történt, az indítványozó kérte, hogy a hatóság szíveskedjen a jogszabálysértő állapotot orvosolni, és vagylagosan az alábbi kérelmeket terjesztettük elő:

2018. április 15-én kelt kérelmünkben, hivatkozással a jogi képviselő 2018.02.15. napján kelt beadványára, amely álláspontunk szerint tartalma alapján (Ket. 37. § (1) bekezdése) a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelemnek volt tekinthető, és úgyszintén a T. Hatóság felé a végrehajtást foganatosító szerv által tájékoztatásul megküldött, a fenntartó által a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelemre is, elsősorban kértük, hogy a hatóság a szabálytalan kézbesítés megállapítása mellett a Ket. 67. § rendelkezései szerint járjon el, és a BOR-AHI/467-8/2017. sz. határozatot (az eljárás során hozott valamennyi végzéssel: BOR-AHI/467-4/2017.; BOR-AHI/467-5/2017.; BOR-AHI/467-7/2017.; BOR-AHI/2-225/2017) együtt vonja vissza, és az eljárást teljes egészében ismétlje meg, valamint a foganatba helyezett végrehajtási eljárás megszüntetéséről gondoskodjon.

Másodsorban jogsértésre hivatkozással a Ket. 114. § (1) bekezdése alapján kértük, hogy a hatóság a jogszabálysértő döntést saját hatáskörben vonja vissza, vagy harmadsorban a határozat semmisségének jogkövetkezményeit alkalmazza.

A hatóság BOR-ÁHI/556-18/2018. sz. végzésével a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet elutasította, azzal a tájékoztatással, hogy az Ákr. 112. § alapján a végzés ellen önálló jogorvoslatnak helye nincs, az kizárólag az eljárást lezáró határozat elleni jogorvoslat keretében támadható.

A jogorvoslati tájékoztatás alapján, tekintettel arra, hogy több kérelem került előterjesztésre, azt indítványozó azt feltételezte, hogy a hatóság valamilyen eljárást indított, melynek során hozott döntéssel szemben előterjeszhető fellebbezés keretében nyílik majd mód a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet elutasító döntést támadni.

2018. május 16-án kelt levélben az indítványozó a hatóság tájékoztatást kérte, hogy milyen eljárást helyezett foganatba, azonban azt a tájékoztatást kapta, hogy eljárás nincs folyamatban, a hatóság a megismételt eljárásban hozott határozatát fenntartja, tekintettel arra, hogy az eljárás, illetve a határozat jogszabályt nem sért.

A tájékoztatás kézhezvételétől számított 15 napon belül a BOR-ÁHI/556-18/2018. sz. végzéssel szemben az indítványozó fellebbezést terjesztett elő, melyben kérte, hogy a hatóság szíveskedjen a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek helyt adni, és a szabálytalan kézbesítés megállapítása mellett a Ket. 67. § rendelkezései szerint eljárni, és a határozatot visszavonni.

Kérte továbbá, hogy amennyiben a hatóság a fellebbezés eredményeképpen a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek nem ad helyt, és a BOR-AHI/467-8/2017 sz. határozatot nem vonja vissza, a kérelmet szíveskedjen felterjeszteni a felügyeleti szervhez a hivatkozott anyagi és eljárási

jogszabálysértéseknek a Ket. 115. § szerinti felügyeleti eljárás keretében történő megvizsgálása, illetve a határozat semmisségének, és a semmisség jogkövetkezményei alkalmazásának elbírálása végett.

A kérelem a felettes szervhez felterjesztésre került.

A felettes szerv a KINCSTK/17849-2/2018. sz. végzésével a fellebbezés elbírálására irányuló másodfokú eljárást megszüntette az Ákr. 47. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, az alábbi indokokkal:

1. a végzés ellen fellebbezés nem volt előterjeszhető;
2. a fellebbezés a sérelmezett döntéssel tartalmilag össze nem függő, nem közvetlenül abból eredő jog-vagy érdeksérelemre hivatkozással került előterjesztésre;
3. a fellebbezés elkésett.

A végzésben a felettes szerv kifejtette továbbá, hogy a fellebbezésben előterjesztett azon kérelemnek sem lehetett helyt adni, hogy az Igazgatóság a határozatot vonja vissza és az eljárást ismétlje meg, illetve nincs mód felügyeleti eljárást sem lefolytatni, ezek ugyanis nem kérelemre, hanem hivatalból induló döntésfelülvizsgálati eljárások, és a felettes szerv álláspontja szerint - megvizsgálva az ügy érdemét -, nem állapítható meg olyan jogszabálysértés, amely a határozat visszavonására és az eljárás megismétlésére alapot adna, továbbá semmisség megállapításának, és jogkövetkezményei alkalmazásának sincs helye.

A fenti végzés kapcsán az indítványozó keresetet terjesztett elő a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, melyben:

1. elsősorban kérte, hogy a T. Bíróság a Kp. 85. § (3) bekezdése a) pontja és a 92. § (1) bekezdése alapján a KINCSTK/17849-2/2018. sz. végzéssel is érintett, a Magyar Államkincstár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóságának BOR-ÁHI/467-7/2017. sz. eljárást megszüntető végzését, és a BOR-ÁHI/467-8/2017. sz., támogatás visszafizetésére kötelező határozatát, mint a Ket. 121. § (1) bekezdés f) pont szerint semmis közigazgatási cselekményeket a közlésére visszamenőleges hatállyal semmisítse meg, és megismételt eljárást rendeljen el a fenntartó 2015. évi támogatási kérelmének elbírálása tárgyában;
2. másodsorban kérte, hogy a T. Bíróság a Magyar Államkincstár KINCSTK/17849-2/2018. sz. végzését a Kp. 90. § (1) bekezdés alapján akként változtassa meg, mint jogsértő közigazgatási cselekményt, hogy a kézbesítési kifogásnak, kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemnek adjon helyt,
3. harmadsorban pedig kérte, hogy a T. Bíróság a Magyar Államkincstár KINCSTK/17849-2/2018. sz. végzését, mint jogsértő közigazgatási cselekményt helyezze hatályon kívül, és megismételt eljárást rendeljen el a kézbesítési kifogás/kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem elutasítása kapcsán jogorvoslati eljárás lefolytatására vonatkozóan.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó keresetét, mint alaptalant az indítványozó jogi képviselője útján 2018.12.14. napján kézbesített, 13.K.27.667/2018/21. ítéletével elutasította.

Az indítványozó a bíróság ítéletével szemben, törvényes határidőn belül felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához a Kp. 115. § (1) bekezdése alapján, és elsősorban kérte, hogy a Kúria a támadott jogerős ítéletet vizsgálja felül, és a Kp. 121. § (1) bekezdése alapján, tekintettel arra, hogy a jogerős ítélet az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, azt teljes egészében helyezze hatályon kívül, és az ügyben eljárt elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítsa. Másodsorban pedig kérte, hogy a Kúria a jogerős határozatot a közigazgatási cselekményre kiterjedő hatállyal helyezze hatályon kívül és az elsőfokon eljárt közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezze.

A Kúria az indítványozó jogi képviselője útján 2019.11.13-án közölt, Kfv.IV.35.283/2019/5. számú ítéletével a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.667/2018/21. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati bíróság megállapította, hogy a közigazgatási bíróság a Kp. 85. § (3) bekezdése szerint nem vizsgálhatja az eljárásban vitatott közigazgatási cselekményen túl más, olyan közigazgatási cselekmény esetleges semmisségét, amelyre a joghatályosan előterjesztett kereset nem terjedt ki. A közigazgatási bíróság általános törvényességi felügyeleti jogkörrel nem rendelkezik, az eljárása a felperes által a jogszabályi keretek között benyújtott kereseti kérelem korlátain túl csak a jogszabály kifejezett rendelkezése esetén terjedhet. Rögzítette továbbá, hogy a kézbesítési vélelem megállapítása esetén a kézbesítés a valóságban nem történik meg, azzal kapcsolatosan a jogalkotó egy vélelmet állít fel arra vonatkozóan, hogy a ténylegesen meg nem történt kézbesítés esetén is a hivatalos iratot kézbesítettnek kell tekinteni. A postai szolgáltató által hivatalos iratként „ismeretlen” postai jelzéssel visszaküldött irat tekintetében a kézbesítés vélelme a törvény erejénél fogva beáll, ami azt jelenti, hogy mindaddig, amíg a kézbesítési vélelem eredményesen megdöntésre nem kerül, a kézbesítést valóban és joghatályosan megtörténtnek kell tekinteni.

Az indítványozó a fentiek alapján jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidő megtartottsága vonatkozásában az alábbiakat adjuk elő:

Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetén a jogorvoslati lehetőség kimerítésének kötelezettsége ugyan nem vonatkozik a felülvizsgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra, azonban alkotmányjogi panasz benyújtásának nincs helye, ha az indítványozó a jogerős döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, és a Kúria azt még nem bírálta el. Ilyen esetben a felülvizsgálati eljárás lezárulását követően lehet alkotmányjogi panasz benyújtani. Jelen esetben a Kúria 2019.11.13. napján, az indítványozó jogi képviselője útján közölt ítéletével zárult le a rendkívüli perorvoslati eljárás. Az indítványozó a Kúria ítéletének kézhezvételéig alappal tehetette fel, hogy az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét is megvalósító, és ügyének érdemi elbírálására kiható jogszabálysértések a felülvizsgálati eljárásban orvoslásra kerülnek.

Hivatkozunk továbbá az alábbiakra:

Az Alkotmánybíróság Ügyrendje alapján a Kúria felülvizsgálati eljárást befejező döntése ellen olyan esetben lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani, ha a Kúria érdemi döntést hoz, azaz a megtámadott határozatot hatályában fenntartja, vagy a jogerős határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi és helyette, illetve az elsőfokú határozat helyett új és a jogszabályoknak megfelelő határozatot hoz, vagy a jogerős határozatot megváltoztatja és a törvénynek megfelelő új határozatot hoz, vagy a megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti.

II. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése, és részletes indokolás:

II.1.1. Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdése:

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

II.1.2. Alaptörvény XXVII. cikk (7) bekezdése:

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Álláspontunk szerint a Kúria ítélete sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint jogorvoslathoz való jogát, az alábbiak szerint:

A Kúria az ítéletének indokolásában kifejtette, miszerint az ügyben elsődlegesen azt a kérdést kellett vizsgálni, hogy az eljárás során hozott döntések közlése megtörtént-e. Ebben a körben az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak érvényesülése szempontjából különös jelentősége van annak, hogy a kézbesítési vélelemmel történt közlés vonatkozásában érvényesültek-e azok a jogszabályban

egyébként lefektetett garanciális követelmények, melyek alapján ésszerű és arányos az indítványozó, mint ügyfélnek a tisztességes eljáráshoz való joga körében értelmezhető, a hatósági eljárásról, döntésről való tudomásszerzéshez fűződő alapvető jogának, illetve a jogorvoslathoz, bírósághoz forduláshoz való jogának korlátozása.

Irányadó jogszabályi rendelkezések: a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény

78. § (1) A határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg, az ügyben eljáró szakhatósággal és a jogszabályban meghatározott más hatósággal vagy állami szervvel.

(5) A hatóság a döntést írásbeli kapcsolattartás esetén hivatalos iratként vagy az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény szerinti elektronikus úton kézbesíti.

79. § (1) Ha a postai úton történő kézbesítés azért hiúsul meg, mert a címzett vagy meghatalmazottja úgy nyilatkozik, hogy a küldeményt nem veszi át, az iratot a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni.

(2) Ha a kézbesítés azért volt sikertelen, mert a küldemény a címzett személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban szereplő lakcíméről vagy a hatósági eljárásban bejelentett tartózkodási helyéről, szálláshelyéről, illetve a székhelyéről a hatósághoz

a) „nem kereste”

b) „ismeretlen” vagy

c) „elköltözött”

jelzéssel érkezett vissza, az iratot - az ellenkező bizonyításáig - az a) pont szerinti esetben a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon, a b)-c) pont szerinti esetben a kézbesítés megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.

Az Alkotmánybíróság 46/2003. (X. 16.) AB határozatában foglalkozott a kézbesítési vélelemmel beálló közlés szabályozásának alkotmányos követelményeivel, aminek azért van jelentősége, mert amennyiben az ezzel kapcsolatos jogi szabályozás alkotmányossági garanciákat tartalmaz alapvető jogok érvényesülésének biztosítására, úgy ezen szabályok hatóságok és bíróságok általi alkalmazása és figyelembe vétele a kézbesítési vélelem megállapításánál úgyszintén a kézbesítési vélelemmel érintett alapjog érvényesülése körében értékelendő.

Az Alkotmánybíróság a fentiekben hivatkozott határozatban kifejtette, hogy olyan szabály kötelező megalkotása, amely az egyes eljárásokban a kézbesítés tényleges megtörténte bizonyosságának vizsgálatára, vagy annak vizsgálatára kötelezne, hogy a címzett ténylegesen, valóban tudomást szerzett-e a hivatalos iratról, nem vezethető le követelményként az Alkotmány szabályaiból. Az azonban igen, hogy a kézbesítés jogszabályban előírt formális feltételeinek olyannak kell lenniük, amelyek megvalósulása esetén alapos okkal vonható le következtetés a kézbesítés szabályszerű megtörténte. Ebben az összefüggésben a döntés a kézbesítés szabályszerűségéről azt jelenti, hogy a döntéskor rendelkezésre álló adatok ismerete alapján a kézbesítés elvileg megtörténhetett.

Habár a kifejtettek szerint olyan szabály kötelező megalkotása, amely a postai kézbesítés tényleges megtörténte bizonyosságának vizsgálatát írja elő, vagy annak vizsgálatára kötelezne, hogy a címzett ténylegesen, valóban tudomást szerzett-e a hivatalos iratról, nem vezethető le követelményként az Alkotmány szabályaiból, az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a hivatalos iratok kézbesítéséhez fűződő jogkövetkezmények beálltának előfeltétele az, hogy az irat vagy a kézbesítési jogszabályokban említett értesítés a címzethez bizonyosan legalább eljuthasson. A tudomásszerzésnek tehát nem kell bekövetkeznie, és ezt nem is kell vizsgálni, azonban minden kétséget kizáróan fenn kell állnia a lehetőségének.

A Kúria az indítványozót érintő ítéletében azt fejtette ki, hogy az ügyben alkalmazandó Ket. 79. § (2) bekezdésének b) pontja értelmében, ha a kézbesítés azért volt sikertelen, mert a küldemény a címzett

székhelyéről a hatósághoz „ismeretlen” jelzéssel visszaérkezett, az iratot az ellenkező bizonyításáig kézbesítettnek kell tekinteni a kézbesítés megkísérlésének napját követő 5. munkanapon. Ezen rendelkezés szerint a kézbesítés a valóságban nem történik meg, azonban a jogalkotó egy vélelmet állít fel arra vonatkozóan, hogy bizonyos feltételek bekövetkezése esetén a hivatalos iratot kézbesítettnek kell tekinteni.

A fentiek kapcsán tehát ki kell emelni, hogy a kézbesítési vélelem nem más, mint a tudomásszerzés törvény alapján megállapítható fikciója, a hatósági döntés közlésének egyik jogszabályban meghatározott módja, amely esetben azonban a tényleges kézbesítésre, illetve tudomásszerzésre azért nem kerül sor, mert a címzett a hivatalos irat átvételét megtagadja, avagy a hivatalos irat postai kézbesítése egyéb okból eredménytelen volt (nem kereste; ismeretlen; elköltözött).

A jogbiztonság kettős követelményt támaszt a kézbesítési vélelem szabályozása vonatkozásában. Egyrészt biztosítani kell a közigazgatás hatékony működésének feltételeit, ugyanakkor a kézbesítési vélelem nem eredményezheti a jogbiztonságból levezethető eljárási garanciák sérelmét azáltal, hogy a címzettek számára biztosított alkotmányos jogok gyakorlását megakadályozza, hiszen az eljárás megindításáról, vagy a hatóság döntéséről való tényleges tudomásszerzés alapvetően kihat a tisztességes eljáráshoz való jogra, és a jogorvoslathoz való jogra. Éppen ezen alapjogi jelentőségű követelmények érvényesülése érdekében a jelen eljárásban alkalmazandó Ket. rendelkezései pontosan meghatározzák a kézbesítési vélelem beálltanak feltételeit, és - többek között a határidők számítása miatt - annak időpontját is, hiszen a fentiek szerint a kézbesítési vélelem a közigazgatási döntések közlésének olyan módja, amikor is a döntésről a címzett ténylegesen nem szerez tudomást.

A jelen esetben tehát - mint ahogyan a Kúria is rámutatott - abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a közigazgatási döntések közlése megtörtént-e, mely vonatkozásban azonban nem lehet eltekinteni az alkalmazandó eljárásjogi normának a kézbesítési vélelem vonatkozásában meghatározott, az ügyfél alaptörvényben biztosított jogainak érvényesüléséhez kapcsolódó garanciális szabályaitól, melyek tehát pontosan meghatározzák, hogy a kézbesítési vélelem milyen feltételek esetén, és mikor áll be.

Jelen esetben kétségtől megállapítható (illetve már a közigazgatási eljárás során a hatóság számára is nyilvánvaló) volt, hogy az eljárásban a hivatalos iratok kézbesítését a postai szolgáltató egyetlen esetben sem kísérelte meg. A hivatalos iratok tértivevényein nem került feltüntetésre a kézbesítő kódja, aláírása, mely igazolhatta volna, hogy kézbesítőnek a küldemény átadásra került. A postázott hivatalos iratok borítékján nem volt egyetlen olyan jelzés sem, mely igazolhatta volna, hogy azokat megkísérelték kézbesíteni, kivétel nélkül valamennyi borítékon látható volt, hogy a hatóság által feltüntetett címzést a küldeménykezelés során áthúzták, majd a hivatalos iratot postafiókra irányították, megállapították, hogy az megszűnt, és a címzett utánküldést nem kért, és a feladástól számított néhány napon belül azokat vissza is küldték a hatóságnak. A hatóság a perben hivatkozott arra, hogy az első hivatalos irat kapcsán tudakozványt indított, mely úgyszintén azt igazolta, hogy nem volt kézbesítési kísérlet. Mindezen körülmények között tehát az indítványozó nem értesült az eljárás megindításáról, a hatóság által állított hiánypótlási kötelezettségéről, az eljárás megszüntetéséről, támogatás visszafizetésére kötelezésről.

A Ket. egyértelmű rendelkezései szerint, ha a hivatalos irat „címzett ismeretlen” jelzéssel érkezik vissza, akkor azt „a kézbesítés megkísérlésének napját” követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.” A kézbesítési vélelem beálltanak tehát az a feltétele, hogy legyen kézbesítési kísérlet, amely azonban azért sikertelen, mert a címzett a címen nem egyértelműen azonosítható, vagy bejelentés alapján nem ismert, amely azonban a perbeli esetben nem állapítható meg, hiszen egyértelműen nem volt kézbesítési kísérlet a postai szolgáltató részéről. Maga a hatóság is csupán vélelmezte a kézbesítés megkísérlésének napját, és értelemszerűen így annak tényét is, méghozzá a hivatalos iratok visszaküldésének napjában, mely ellentétes a Ket. rendelkezéseivel, és sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait is, hiszen ha nyilvánvalóan nincs kézbesítési kísérlet, a kézbesítés nyilvánvalóan szabálytalan, nem érvényesül az alapjogi korlátozás azon alkotmányossági garanciája, hogy kézbesítési vélelem csak abban az esetben alkalmazható, ha érvényesülnek a

kézbesítés jogszabályban előírt formális feltételei, amelyek megvalósulása esetén alappal vonható le következtetés arra, hogy a kézbesítés, és így a tudomásszerzés elvileg megtörténhetett volna. Ez a formális feltétele nyilvánvalóan nem érvényesül, amennyiben egyértelmű, hogy nem történt kézbesítési kísérlet, mely olyan helyzetet teremthetett volna, hogy a lehetősége meglegyen a hivatalos irat címhelyen történő átvételének, nem beszélve arról, hogy ilyen esetben a kézbesítési vélelem - mely a Kúria ítélete szerint is a törvény erejénél fogva áll be - objektíve nem állhat be, hiszen kézbesítési kísérlet hiányában annak napja, és így az a nap, amelyen a törvény erejénél fogva a hivatalos iratot kézbesítettnek kell tekinteni, nem állapítható meg, illetve nem létezik.

Álláspontunk szerint a kézbesítési vélelem csak abban az esetben áll be, és csak abban az esetben jelent joghatályos közlést, ha a hivatalos irat tértivevényén található jelzések alapján megállapítható minden olyan adat és információ, mely a Ket. szerint a kézbesítési vélelemmel beálló közlés időpontjának kétséget kizáró meghatározásához szükséges.

A Kúria az ítélet indokolásában azt fejtette ki, hogy a postai szolgáltató által hivatalos iratként „ismeretlen” postai jelzéssel visszaküldött irat tekintetében a kézbesítési vélelem a törvény erejénél fogva beáll, azonban nem értékelte azokat a körülményeket, melyek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy nem álltak fenn a kézbesítési vélelem törvényben meghatározott feltételei, így nem érvényesülhettek azok a garanciák, melyek az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak alkotmányos korlátozását az ésszerűség és arányosság elve alapján igazolhatják.

A fenti érveléssel összecsengően megállapítható, hogy a kézbesítés törvényben rögzített jogkövetkezményei csak akkor állhatnak be, ha a kézbesítésre a jogszabályi rendelkezések megtartásával, azaz szabályszerűen került sor. A kézbesítés szabályszerűségét a hatóságnak álláspontunk szerint mindenkor körültekintően és hivatalból kell vizsgálnia annyiban, és olyan mértékben, hogy fennállt-e legalább annak elvi lehetősége, hogy a címzett az iratot átvegye, ezzel függ össze az a szabály, hogy tehát a kézbesítési vélelem beálltának az a feltétele, hogy legyen kézbesítési kísérlet, és a közlés ezen kézbesítési kísérlet megtörténtétől számított 5. munkanapon vélelmezett.

Bár nem „címzett ismeretlen”, hanem „nem keresete” jelzésű hivatalos iratok kapcsán, és még az Áe. hatálya alatt, de születtek ezzel kapcsolatos bírósági döntések, melyek szerint:

A „nem kereste” jelzés csak akkor alkalmas a kézbesítési vélelem beálltának megállapítására, ha a tértivevény kitöltése szabályszerű, megállapítható belőle a kézbesítés megkísérlésének napja és az, hogy milyen értesítést hagyott ott a szolgáltató (Fővárosi Bíróság 1. Gpkf. 75 012/2007.)

A küldemény átvételét igazoló tértivevény helyességét és szabályosságát a visszaérkezés után mindig ellenőrizni kell (Baranya Megyei Bíróság Pk. 61.056/1999/6. számú ítélete).

Hivatkozunk arra is, hogy a Ket. rendelkezései mellett egyértelmű következtetést lehet levonni a kézbesítés megkísérlésének feltétlen szükségességére a postai szolgáltatásokkal kapcsolatos jogszabályok irányadó rendelkezéseiből is:

335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet:

14. § Könyvelt postai küldemény a feladó által megjelölt címen a 9. § (1) bekezdésében meghatározott személyek számára kézbesíthető.

29. § (1) A hivatalos iratot a címzettnek vagy az egyéb jogosult átvevőnek személyes átadással kell kézbesíteni.

31. § (1) Amennyiben az első kézbesítési kísérlet nem vezetett eredményre - kivéve, ha az átvételt a címzett megtagadta, vagy a postai szolgáltató a 26. § (3) bekezdése szerinti kézbesítést érintő információval rendelkezik -, a postai szolgáltató a hivatalos irat érkezéséről és a sikertelen kézbesítési kísérletről a címzett részére a (3) bekezdésben meghatározott adattartalommal bírót értesítőt hagy hátra, a hivatalos iratot az értesítőn megjelölt kézbesítési ponton a címzett vagy egyéb

jogosult átvevő rendelkezésére tartja, és a kézbesítést a sikertelen kézbesítés napját követő ötödik munkanapon újból megkísérli.

A kézbesítési vélelem tehát lényegében olyan jogintézmény, amely a szükséges és arányos mértékben korlátozza azon személy, vagy szervezet alaptörvényben biztosított jogait (tisztességes eljáráshoz való jogból levezethetően a hatósági eljárásról, döntésről való tudomásszerzés joga; a jogorvoslathoz, bírósághoz fordulás joga) a jogbiztonság érvényesülése érdekében (hatósági eljárások hatékonysága, ésszerű időn belüli befejezése), amely személy, vagy szervezet a részére kézbesíteni megkísérelt hivatalos iratot nem veszi át, vagy a kézbesítési kísérlet azért eredménytelen, mert a címzett a címen nem egyértelműen azonosítható, vagy nem ismert. Azonban ez az alapjog korlátozás csak abban az esetben felel meg az Alaptörvény rendelkezéseinek, ha a kézbesítési vélelem alkalmazása körében a hatóság a jogszabályban meghatározottak szerint jár el. Ebben a körben - az Alkotmánybíróság korábbi határozatai alapján - a hatóságnak nincs olyan kötelezettsége, hogy hivatalból vizsgálja a kézbesítetlenség okát, viszont a kézbesítési vélelem csak akkor áll be, ha bizonyosan megállapítható, hogy legalább annak elvi lehetősége fennállt, hogy a címzett a hivatalos iratról tudomást szerezzen, azaz hogy azt részére kézbesítsék. A jelen esetben tehát nem lehet azt megállapítani, hogy a hivatalos irat(ok) közlése kézbesítési vélelemmel joghatályosan és annak jogkövetkezményeivel megtörtént, ugyanis egyrészt a hatóságnak nem állt rendelkezésére adat a kézbesítési vélelem időpontjának meghatározásához (a kézbesítés megkísérlésének napját, és így lényegében ennek tényét is csak vélelmezte, méghozzá a visszaküldés napjában), és a hivatalos irat tértivevényének hiányosságai (kézbesítőnek történő átadása, és így kézbesítési kísérlet igazolására a tértivevényen nem szerepel kézbesítő kódja, aláírása), valamint a hivatalos iratok borítékján elhelyezett postai jelzések (hatóság által feltüntetett cím áthúzása, postafiókcím feltüntetése, majd annak megállapítása, hogy a postafiók megszűnt, és a címzett utánküldést a megszűnt postafiókról nem kért), postai küldemények néhány nap alatt történt „megfordulása” alapján is nyilvánvaló volt, hogy a postai szolgáltató részéről nem történt kézbesítési kísérlet, viszont a kézbesítési kísérlet az a releváns jogi tény, melyen a vélelmezett kézbesítés a Ket. 79. § (2) bekezdésének rendelkezései szerint alapulhat. Ennélfogva a hatóságnak azt az egy dolgot mégiscsak vizsgálnia szükséges, hogy az első kézbesítési kísérlet megtörtént-e, és mikor történt. A hivatalos irat tértivevénye továbbá a közigazgatási irat része, melyen a hatóság és a posta helyezhet el bejegyzést.

A Kúria a fenti tények ellenére állapította meg, hogy a hivatalos iratok joghatályos közlése kézbesítési vélelemmel megtörtént, így az ítélet sérti az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított, fentiekbe meghatározott jogait.

A fentiekkel összefüggésben arra is hivatkozunk, hogy a Kúria ítélete sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésében biztosított, tisztességes eljáráshoz való jogát abban a vonatkozásban is, hogy a bíróság jogértelmezése szerint nem lehetett vizsgálni az elutasított, kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemmel érintett hatósági döntések (eljárást megszüntető végzés, és támogatási előleg visszafizetésére kötelező határozat) semmisségét, annak ellenére, hogy a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy elsősorban azt a kérdést kell vizsgálni, hogy a hatósági döntések közlése joghatályosan megtörtént-e. Amennyiben közigazgatási döntések joghatályos közlése nem állapítható meg, figyelemmel a Ket. 78. § (1) bekezdésének azon rendelkezésére, miszerint a határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg, az egyben azt is jelenti, hogy a közigazgatási döntés semmilyen joghatás kiváltására nem lehet alkalmas, annak jogereje sem állapítható meg, melynek feltöréséhez kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem előterjesztése volna szükséges, úgyszintén nem állapítható meg keresetindítási határidő sem, így az elévülés szabályai élednek fel.

Hivatkozunk továbbá arra, hogy álláspontunk szerint még abban az esetben is, ha a döntések joghatályos közlése megtörtént, a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemmel érintett hatósági döntések (eljárást megszüntető végzés, és támogatási előleg visszafizetésére kötelező határozat) semmissége érdemi vizsgálat tárgya lehet, mellyel ellentétes jogértelmezés sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésében biztosított, tisztességes eljáráshoz való jogát, ugyanis végeredményben a bíróságok részéről elmaradt annak érdemi vizsgálata, hogy a hatóság a Miskolci

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. május 10-én kelt 11.K.27.154/2016/9. sz. ítéletében foglaltaknak eleget tett-e. A Ket. 109. § (4) bekezdése szerint a hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el, míg a Ket. 121. § (1) bekezdés f) pontja szerint semmis a közigazgatási döntés, melynek tartalma a 109. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel ellentétes.

A bíróság egyetértett azon indítványozói állásponttal, hogy a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelme elbírálására a Ket. rendelkezései, és nem a 2018.01.01. napján hatályba lépett Ákr. rendelkezései irányadóak, mivel a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem nem tekinthető új eljárás lefolytatása iránti kérelemnek, tehát annak előterjesztése nyomán nem indult új hatósági eljárás.

Előzőekből álláspontunk szerint az következik, hogy a T. Bíróságnak érdemben vizsgálnia kellett volna az ugyanazon közigazgatási eljárásban született döntések semmisségét, már csak azon okból is, mert az indítványozó által éppen a semmisségi hivatkozások alapján előterjesztett, hivatalbóli döntéfelülvizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelmek vonatkozásában - melyekben az indítványozó részletesen kifejtette, hogy a hatóság eljárása és döntései mennyiben és milyen okból nem feleltek meg a korábbi jogerős bírósági döntésnek -, a hatóság érdemben foglalt állást, amikor is megállapította, hogy a hatósági eljárás és döntés jogszerű volt, így nem lát indokot a hivatalbóli felülvizsgálatára.

A közigazgatási perben irányadó Kp. 4. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező cselekményének (közigazgatási tevékenység) jogszerűsége, mely az adott közigazgatási eljárást és az abban hozott döntések összessége. Amennyiben tehát az indítványozó – a T. Bíróság álláspontjával megerősítetten – nem önálló, új eljárásban, hanem a közigazgatási döntések joghatályos közlését vitatva a kézbesítési vélelmet elutasító végzés alapján megnyíló keresetindítás jogával élve előterjesztett keresetben a korábban meghozott hatósági döntések semmisségére hivatkozott, a Bíróságnak a semmisség megállapítására irányuló kereseti kérelem felől is érdemben kellett volna döntenie, különös tekintettel a Kp. 85. § (3) bekezdésére, mely szerint a bíróság hivatalból is figyelembe veszi:

- a) a vitatott közigazgatási cselekmény semmisségi vagy törvényben meghatározott más érvénytelenségi okát, illetve az olyan lényeges alaki hiányosságot, amely miatt a közigazgatási cselekményt nem létezőnek kell tekinteni,
- b) a közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását.

A fentiekkel összefüggésben az alábbiakat adjuk elő:

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság már hivatkozott, 2016. május 10-én kelt, 11.K.27.154/2016/9. sz. ítéletét ítéletével az alábbiak szerint kötelezte új eljárásra az Igazgatóságot:

„A megismételt eljárás során alperesi hatóságnak a felperes által 2015. január hó 19. napján benyújtott 2015. évre vonatkozó köznevelési célú támogatásra való jogosultság iránti kérelmét akként kell elbírálnia, hogy a felperes képviselője által csatolt nyilatkozat a rendelet 37/C. § (7) bekezdés c) pont cb) alpontjában foglaltaknak megfelel, ezért a kérelmet érdemben el kell bírálnia.”

Mint a 2018. április 15-én benyújtott kérelemben, és a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet elutasító végzéssel szemben előterjesztett fellebbezésben, valamint a keresetben, illetve felülvizsgálati kérelemben is hivatkoztunk rá, az indítványozó a támogatási kérelmét a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 37/C. § szerint nyújtotta be, melynek (2) és (7) bekezdése határozza meg, hogy a kérelemhez mely mellékletet kell csatolni, illetve hogy melyek a támogatás igénylés feltételei.

Ezen jogszabályi rendelkezések nem írják elő felhatalmazó nyilatkozat csatolását, a hatóság által a tényállás tisztázása körében kiküldött nyilatkozattételi felhívásban, az eljárást megszüntető végzésben és a támogatás visszafizetésére kötelező határozatban hivatkozott 37/D. § (3) bekezdés teljesen más jogcímen, új köznevelési intézmény alapításával vagy átvételével összefüggésben benyújtásra kerülő támogatási kérelmek elbírálásához szükséges mellékleteket és nyilatkozatokat határozza meg, visszahivatkozva a 37/D. § (1) bekezdésére:

37/D. § (1) Új köznevelési intézmény alapításával vagy átvételével összefüggő kérelmet a tárgyév augusztus 31-éig, évközben létesített óvoda, kollégium esetén a működés megkezdését követő tizenötödik napig lehet benyújtani.

Tekintettel tehát arra, hogy a hatóság olyan nyilatkozat, illetve melléklet becsatolását kérte a megismételt eljárásban, melyet az irányadó jogszabály rendelkezései szerint az alapeljárásban sem kellett csatolni a támogatási igény elbírálásához, alappal merül fel, hogy mind az eljárást megszüntető végzés, mind pedig az eljárást megszüntető végzés nyomán a támogatási előleg visszafizetésére kötelező határozat a Ket. 121. § (1) bekezdés f) pontja alapján a semmisnek minősül.

A bíróság 2016. május 10-én kelt ítéletében a felperes keresetét annak alapján látta megalapozottnak, hogy a támogatásigénylés benyújtásakor hatályos 37/C. § (7) bekezdés cb) pontja alapján nem lett volna helye a támogatási kérelem elutasításának. A bíróság az ítéletben levezette, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvénynek a kérelem benyújtásakor hatályos 50. § (1) bekezdése szerint költségvetési támogatás annak nyújtható, aki:

1. megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményének,
2. köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló törvényben foglalt közzétételi kötelezettségének eleget tett,
3. átlátható szervezetnek minősül.

Felhívta továbbá a már hivatkozott rendeletnek a támogatási kérelem benyújtásakor hatályos 37/C. § (7) bekezdését, mely szerint:

(7) A kérelem benyújtásával egyidejűleg a fenntartó az Igazgatóság rendelkezésére bocsátja

- a) a tárgyévet megelőző év október 1-jén a köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló gyermek, tanuló oktatási azonosító számát - köznevelési intézményi, feladatellátási helyenkénti bontásban, táblázatos vagy a KIR-ből kinyomtatott, a fenntartó által hitelesített formában,
- b) a tárgyév január 1-jén a köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló minősített pedagógus oktatási azonosító számát - köznevelési intézményi, feladatellátási helyenkénti bontásban, táblázatos vagy a KIR-ből kinyomtatott, a fenntartó által hitelesített formában,
- c) a nyilatkozatát arról, hogy

- ca) megfelel a költségvetési támogatás igénybevételére vonatkozó, az államháztartásról szóló törvényben meghatározott feltételeknek (2011. évi CXCV. törvénynek a kérelem benyújtásakor hatályos 50. § (1) bekezdése)
- cb) az intézmény működésével összefüggésben, vagy a költségvetési támogatás jogosulatlan igénybevételével összefüggésben büntetőeljárás nem folyik ellene és a kérelem benyújtását megelőző öt évben ilyen eljárásban nem marasztalták el.

Megállapította, hogy az alperes által kifogásolt 37/C. § (7) cb) szerinti feltételeknek az indítványozó, az általa adott nyilatkozat szerint megfelelt, illetve nyilatkozata nem volt ellentétes a hatályos jogszabályi rendelkezésekkel, és arra kötelezte az alperest, hogy a megismételt eljárás során a fenntartó által 2015.01.29. napján benyújtott támogatásra való jogosultság megállapítása iránti kérelmét érdemben bírálja el, értelemszerűen a felhívott, és a támogatási kérelem benyújtásakor hatályos rendelkezések alapján.

Álláspontunk szerint a támogatásra való jogosultságot tehát ezen keretek között, ezen jogszabályi rendelkezések alapján kellett volna érdemben elbírálni, amihez minden, a kérelem benyújtásakor hatályos jogszabályi rendelkezések szerinti adat és kötelező melléklet rendelkezésre állt, a fentiek

alapján az indítványozó megfelelt a költségvetési támogatás igénybevételére vonatkozó, az államháztartásról szóló törvényben meghatározott feltételeknek is.

A megismételt eljárásban az Igazgatóság által hivatkozott jogszabályhely alapján nem lett volna helye a bankszámlaszerződések másolatainak, valamint új felhatalmazó nyilatkozatnak a bekérésére.

Az Igazgatóság által ezzel kapcsolatban hivatkozott Áht. 50/A. §, és Ávr. 84. § (2) bekezdés a) pontjából sem vezethető le, hogy a támogatási kérelem elbírálásához biztosítékként felhatalmazó nyilatkozat előírása kötelező, illetve hogy annak rendelkezésre állása a támogatásra való jogosultság megállapításának feltétele, több okból sem.

Egyrészt az Áht. 50/A. § arról rendelkezik, hogy a támogatási szerződésben megfelelő biztosítékot kell kikötni, másrészt az Ávr. 85. § (4) bekezdése alapján a biztosítéknak a támogatás folyósításakor kell rendelkezésre állnia. Mindezen rendelkezésekből, és a támogatási kérelem benyújtásakor csatolandó mellékleteknek a Korm. rendelet szerinti meghatározásából az következik, hogy a támogatási igény elbírálásának nem feltétele, hogy a biztosíték rendelkezésre állását az igénylő igazolja, így a bankszámlaszerződések másolatainak, és a felhatalmazó levél benyújtásának előírása ellentétben állt a bíróság ítéletében foglalt kötelezéssel, és a támogatási igény elbírálására irányadó jogszabályok rendelkezéseivel.

Mint hivatkoztunk rá, álláspontunk szerint a megismételt eljárásban tehát meg kellett volna állapítani a támogatás igénybevételére vonatkozó jogosultságot, és legfeljebb külön eljárásban lehetett volna felhívni az indítványozót arra, hogy az időközben bekövetkezett jogszabályváltozások, szervezeti átalakulások miatt szükséges új felhatalmazó levelet benyújtsa. Ezek a körülmények nem érinthetik ugyanis a 2015. évi támogatás igénybevételére vonatkozó jogosultságot, és nem képezték akadályát a támogatási igény elbírálásának.

A Korm. rendelet 37/H. § (2) bekezdés alapján, a támogatási igény elbírálását követően – akár a támogatás folyósításának felfüggesztése mellett – lett volna mód adategyeztetés keretében bekérni a fenntartó nyilatkozatát az általa vezetett bankszámláról, illetve a jogutód számla megjelölésével új felhatalmazó levelet.

A fentiek miatt tehát megállapítható, hogy a hatóság nem a bíróság kötelezése szerint járt el, és olyan feltételeket vont a 2015. évi támogatásigénylés kapcsán lefolytatott megismételt eljárásban a vizsgálódása körébe, melyre az eljárás nem terjedhetett volna ki. Mindezek miatt tehát, mivel a Ket. 109. § (4) bekezdése alapján a hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, és a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően kell eljárnia, a Ket. 121. § (1) bekezdés f) pont szerinti semmisségi ok áll fenn mind a Magyar Államkincstár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóságának a BOR-ÁHI/467-7/2017. sz. eljárást megszüntető végzése (hiszen az eljárás megszüntetésének oka jogellenesen bekért nyilatkozatok megtételének, beküldésének elmulasztása volt), mind az annak alapján meghozott, BOR-ÁHI/467-8/2017. sz. támogatás visszafizetésére kötelező határozata vonatkozásában.

A Kp. 85. § (3) bekezdése a) pontja szerint a Bíróság a kereseti kérelem korlátaira tekintet nélkül, hivatalból veszi figyelembe a vitatott közigazgatási cselekmény semmisségi vagy törvényben meghatározott más érvénytelenségi okát, illetve az olyan lényeges alaki hiányosságot, amely miatt a közigazgatási cselekményt nem létezőnek kell tekinteni.

A fentiek alapján álláspontunk szerint semmis az új eljárás keretében hozott megszüntető végzés, és az azzal szorosan összefüggő, előleg visszafizetésére kötelező határozat, így ahhoz joghatás nem fűződhet, **mely vonatkozásban azonban sem a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, sem a Kúria érdemben nem foglalt állást annak ellenére, hogy a Kp. rendelkezései szerint a teljes megismételt közigazgatási eljárást felül kellett volna vizsgálnia, beleértve a felperes által hivatkozott semmisséggel érintett közigazgatási döntéseket is.**

Az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Álláspontunk szerint ezen alapjogból levezethetően, és figyelemmel a jelen ügyben irányadó Ket. azon rendelkezéseire, miszerint a hatóságot a bíróság által elrendelt új eljárásban a bíróság ítéletének rendelkező része és indokolása köti, sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy sem a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, sem a Kúria nem vizsgálta érdemben azon indítványozói érvelést, hogy a hatóság a bíróság által elrendelt új eljárásban nem az ítélet rendelkezései szerint járt el - mely jogerős ítélet ilyenformán nem került végrehajtásra -, annak ellenére, hogy a hatóság egyébként az eljárás érdemi jogszerűsége kérdésében is egyértelműen állást foglalt, hiszen indítványozónak a hivatalbóli döntésfelülvizsgálati eljárások kezdeményezésére előterjesztett kérelmeit arra tekintettel utasította el, hogy álláspontja szerint a hatóság döntései és eljárása érdemben jogszerűek voltak. Indítványozó tehát úgy köteles 2015. évben folyósított támogatási előleget visszafizetni, hogy egyrészt erről rendelkező döntés joghatályosan közöltnek nem minősülhet, és másrészt sem a hatóság, sem a bíróságok nem vizsgálták érdemben a támogatási előleg visszafizetésére kötelező döntés indítványozó által hivatkozott semmisségét, mely indítványozói álláspont szerint abban áll, hogy a hatóság eljárása nem felelt meg a Ket. 109. § (4) bekezdésének, miszerint a hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, és a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően köteles eljárni.

A tisztességes eljáráshoz való, és jogorvoslathoz való jog sérelme kapcsán az alábbiakra is hivatkozunk:

A keresetben és felülvizsgálati kérelemben arra is hivatkoztunk, hogy nem volt jogszerű az alperes eljárása, amikor is a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem elutasítása kapcsán (KINCSTK/17849-2/2018. sz. végzés) a jogorvoslat lehetőségét nem biztosította, illetve téves jogorvoslati tájékoztatást adott, és úgyszintén nem volt jogszerű tekintetben, hogy a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem vonatkozásában az Ákr. rendelkezéseit alkalmazta.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, illetve a Kúria az indokolásban kifejtette azon álláspontját is, miszerint megalapozottan hivatkozott az indítványozó arra, hogy jogsértő volt a fellebbezési lehetőséget kizáró jogorvoslati tájékoztatás. Mindezek ellenére azonban az alperest nem utasították új eljárásra, ugyanis az indokolásban kifejtettek szerint a fenti jogsértések nem voltak az ügy érdemére kiható jelentőségűek, mert az alperesi hatóság, mint felettes szerv elvégezte az elsőfokú eljárásnak és végzésnek a teljes felülvizsgálatát, valamennyi indítványozói hivatkozást érdemben megvizsgálta és számot adott álláspontjáról döntése indokolásában.

A fenti vonatkozásban elsősorban arra hivatkozunk, hogy egységes a közigazgatási ítélkezési gyakorlat abban, hogy a Bíróság ítélete az alperesi döntést, illetve annak indokolását nem egészítheti, illetve nem javíthatja ki.

A Ket. 72. § (2) bekezdésének rendelkezései szerint (visszautalva a Ket. 72. § (1) bekezdés da), illetve ef) pontjaira) a végzésnek is kötelezően tartalmazni kell egyrészt:

- a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról, bírósági felülvizsgálat esetén a tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatást,
- az indokolásnak pedig azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a döntését meghozta.

Amennyiben tehát megállapításra került, hogy a jogorvoslati kiiktatás nem volt megfelelő, illetve a döntés során a hatóság nem megfelelő jogszabályt alkalmazott, a bíróság döntésével a közigazgatási döntés ezen hibái, illetve hiányosságai nem voltak orvosolhatóak, márcsak azért sem, mert a felettes szerv a másodfokú eljárást megszüntette. Indítványozói álláspont szerint a végzést hatályon kívül kellett volna helyezni, mely vonatkozásban nem volt mérlegelhető, hogy mi volt az alperesnek a nem érdemi döntésbe bújtatott „érdemi álláspontja” az indítványozó kérelmével összefüggésben.

Hivatkozunk arra is, hogy az indítványozónak a jogorvoslathoz való joga mindenképpen sérült, ugyanis az alperes kizárólag azon okból fejtette ki álláspontját a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem elutasításával összefüggésben az egyébként lényegében a fellebbezési kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító, a másodfokú eljárást megszüntető döntésében, mert álláspontja szerint az indítványozói kérelem egyébként nem volt megalapozott, amennyiben azonban a fellebbezést megalapozottnak találta volna, annak nem adott volna helyt azon okból, mert alapvetően nem fellebbezhetőnek tekintette az elsőfokú hatóság végzését, mellyel összefüggésben előterjesztett fellebbezést továbbá elkésettnek is tekintette. A közigazgatási eljárásban tehát nem volt meg annak az elvi lehetősége sem, hogy a másodfokú szerv az indítványozó fellebbezését érdemben megvizsgálja.

Mint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság is hivatkozott rá az ítéletének indokolásában, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A jogorvoslathoz való jog - mellyel szorosan összefügg a hatóság jogorvoslattal kapcsolatos kioktatási kötelezettsége - csak abban az esetben gyakorolható érdemben, ha legalább az elvi lehetősége megvan annak, hogy a jogorvoslati kérelem alapján a másodfokon eljáró szerv érdemi döntést hozzon, azaz az elsőfokú döntést a jogorvoslati kérelem szerint megváltoztassa, vagy az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezze, vagy a fellebbezést érdemben elutasítsa, mely a jelen esetben teljességgel hiányzott, ugyanis a hatóság alapvetően azért szüntette meg a másodfokú eljárást, mert álláspontja szerint a végzés nem volt fellebbezéssel támadható, azt továbbá elkésettnek is tekintette, és álláspontját érdemben csak azért fejtette ki, mert alapvetően nem értett egyet a jogorvoslatot előterjesztő indítványozó álláspontjával.

Álláspontunk szerint nem tekinthető az ügy érdemére kihatással nem bíró jogszabálysértésnek az alperes határozatának, illetve határozata indokolásának olyan hiányossága, amely egyrészt nem megfelelő jogszabály alkalmazására, és másrészt pedig arra vezethető vissza, hogy a hatóság a jogorvoslat jogát kizárta, és nem tekinthető érdeminek egy olyan másodfokú döntés, amely azon az elvi alapon áll, hogy a másodfokú eljárást meg kellett szüntetni, mivel az elsőfokú döntés ellen nem volt jogorvoslat előterjesztésére jogszerű lehetőség.

A Kfv.I.35.224/2016/6. sz. eseti döntésében a Ket. 114.§ (2) bekezdése és a Pp. 337.§ (2) bekezdéseinek összevetése alapján, a Kfv.VI.37.818/2015/10. számú végzésben foglaltakra is tekintettel, a Kúria azt állapította meg, hogy a peres eljárás tartama alatt, a határidő megtartásával, nem csupán a közigazgatási döntés visszavonására, hanem módosítására is lehetőség van. A döntés visszavonásának és módosításának azonban mind a közigazgatási eljárásban, mind a peres eljárásban összhangban kell állnia a tisztességes eljárás követelményével (Ket. 4.§ (1), Pp. 2.§ (1) bekezdései).

Miként a Kúria a Kfv.V.35.216/2014/8. számú ítéletében már kifejtette, a tisztességes eljárás a jogállamiság és a demokratizmus része. Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot polgári és büntető perekben. Az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése rögzíti: mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. Magyarországon tehát már az Alaptörvény előírja a közigazgatási eljárásokra a fair eljárás követelményét.

A Pp. 339.§ (1) bekezdése következtében, figyelemmel a tisztességes eljárás követelményére, a közigazgatási határozatok érdemi jogszabálysértései a peres eljárásban tehát nem csak a bíróság számára rendelkezésre álló eljárási cselekményekkel nem korrigálhatók, de az alperesi határozat módosításával sem küszöbölhetők ki. A Pp. 339.§ (1) bekezdése alapján a jogszabálysértő módosítás befogadása helyett a bíróság számára az egyetlen eszköz az, hogy - ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik, - a jogszabálysértő alap- és módosító közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezze, és szükség esetén a közigazgatási határozatot hozó szervezet új eljárásra kötelezze.

A fentiek levezethetőek a Kp. rendelkezéseiből is, melynek 4. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége.

Hivatkozunk továbbá a Kp. 88. § (1) bekezdés c) pontjára, mely szerint a kereset elutasításának csak akkor van helye, ha olyan eljárási szabályszegés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt. Azonban ebben az esetben a szabályszegés lényege, hogy az alperes érdemben nem bírálta el a felperes fellebbezését, hiszen a másodfokú eljárást megszüntette (mely nem minősül érdemi döntésnek a Ket. 30. §, illetve 31. § rendelkezéseiből levezethetően) azon az alapon, hogy az elsőfokú hatóság helyesen állapította meg, miszerint döntése ellen fellebbezésnek helye nincs, és álláspontunk szerint az Alaptörvényből levezethető hatáskör-elvonás tilalma alapján a Bíróság sem vonhatja el az érdemi döntésre köteles alperes hatáskörét, az ilyen jellegű eljárási szabálysértés egyetlen jogszerű korrekciója a döntés hatályon kívül helyezése, és megismételt eljárásra kötelezés.

III.) Egyéb nyilatkozatok: Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, a pertörténetben leírtak szerint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmét a Kúria érdemben elbírálta, így az ügyben felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt nincs folyamatban, perújítás nem került kezdeményezésre az ügyben. A jogi képviselő nyilatkozik, hogy a perben az elektronikus kapcsolattartás kötelező volt, ezért az alkotmányjog panasz indítvány az elsőfokon eljáró bíróság útján, elektronikusan kerül előterjesztésre.

Kelt: Miskolcon, 2020. január 10. napján

Tisztelettel:

Mellékletek:

1. Jogi képviselő meghatalmazása;
2. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról;
3. Érintettséget, illetve a kérelmet alátámasztó dokumentumok:
  - 3.1. az alapügyben született közigazgatási döntések, végzések és határozatok a levélpostai küldemények borítékjainak másolataival;
  - 3.2. a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.K.27.154/2016/9. sz. ítélete;
  - 3.3. a postai szolgáltató válasza a kézbesítéssel kapcsolatos panaszra;
  - 3.4. indítványozónak a Magyar Államkincstár területi igazgatósága felé előterjesztett kérelme (2018.04.25.);
  - 3.5. a Magyar Államkincstár BOR-ÁHI/556-18/2018. sz. végzése kézbesítési vélelem és egyéb kérelmek elutasításáról;
  - 3.6. indítványozó által a Magyar Államkincstár területi igazgatósága felé előterjesztett tájékoztatás iránti kérelme (2018.05.16.);
  - 3.7. a Magyar Államkincstár BOR-ÁHI/556-20/2018. sz. tájékoztatása;
  - 3.8. indítványozó által a Magyar Államkincstár BOR-ÁHI/556-18/2018. sz. végzése ellen előterjesztett fellebbezés;
  - 3.9. a felettes szerv KINCSTK/17849-2/2018. sz. végzése a fellebbezés elbírálására irányuló másodfokú eljárás megszüntetéséről;
  - 3.10. indítványozó keresete;
  - 3.11. Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.667/2018/21. számú ítélete;
  - 3.12. indítványozó felülvizsgálati kérelme;
  - 3.13. a Kúria Kfv.IV.35.283/2019/5. számú ítélete;
  - 3.14. a Kúria Kfv.IV.35.283/2019/5. számú ítéletének kézbesítési időpontját igazoló letöltési igazolás.

